

РОЗДІЛ II. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ (З ГАЛУЗЕЙ ЗНАТЬ)

УДК 81'243:378

DOI <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2022-1-03>

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНТЕРАКТИВНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УНІВЕРСИТЕТАХ

Артеменко А. І.

*старший викладач кафедри іноземних мов
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
просп. Перемоги, 54/1, Київ, Україна
orcid.org/0000-0003-2426-875x
antoninaartemenko33@gmail.com*

Ключові слова: презентація,
інтерактивні методи,
ефективність, навчання,
іноземні мови.

У статті аналізується презентація, яка є ефективним інтерактивним методом навчання іноземної мови в університетах. Інтерактивна діяльність передбачає організацію і розвиток такого спілкування, яке веде до взаєморозуміння, взаємодії, до сумісного рішення загальних, але значимих для кожного учасника завдань.

Зазначено, що сучасні світові стандарти в галузі освіти передбачають підготовку висококваліфікованих спеціалістів, здатних інтегрувати теоретичні знання і практичні вміння у цілісну систему, володіти новими технологіями тощо. Для успішної реалізації особистісного потенціалу кожного студента у навчально-виховному процесі мають бути створені умови для формування таких якостей особистості, як мобільність, вміння інтегруватися у динамічне суспільство, критичність мислення, вміння генерувати нові ідеї, здатність приймати нестандартні рішення й нести за них відповідальність, комунікативні вміння, вміння працювати в команді, вміння моделювати навчальні та виховні ситуації тощо. Вирішенню таких завдань сприяє застосування презентації в навчальному процесі.

Презентація як ефективний інтерактивний метод навчання іноземних мов передбачає організацію навчального процесу, де всі студенти активно взаємодіють між собою та з викладачем, використовуючи моделювання життєвих і професійних ситуацій, рольові ігри та методи, що дають змогу створити ситуації пошуку, співпереживання, суперечностей, ризику, сумніву, переконання, задоволення, аналізу та самооцінки своїх дій, спільне розв'язання проблем.

Презентація повинна бути короткою, доступною та композиційно цілісною, під час викладання матеріалу слід виділити декілька ключових моментів. У презентації не повинно бути нічого зайвого, і кожний слайд повинен працювати на загальну ідею презентації.

Особливого значення набуває інтерактивна презентація, що дає можливість дистанційної участі у різних наукових заходах (конференціях, форумах, симпозіумах тощо). Викладачі заохочують студентів до участі у міжнародних та всеукраїнських наукових заходах, де презентації здійснюються в інтерактивному форматі.

Отже, презентація передбачає готовність і прагнення співпрацювати з іншими, сприяє вдосконаленню навичок ведення конструктивної комунікації з партнерами, розвитку творчого потенціалу, інформаційної компетентності.

PRESENTATION AS EFFECTIVE INTERACTIVE METHODS OF TEACHING OF FOREIGN LANGUAGES AT UNIVERSITIES

Artemenko A. I.

*Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
Peremohy Ave., 54/1, Kyiv, Ukraine
orcid.org/0000-0003-2426-875x
antoninaartemenko33@gmail.com*

Key words: *presentation, interactive methods, efficiency, teaching, foreign languages.*

Presentation is analysed in the article which is an effective interactive method of teaching of foreign languages at Universities. Interactive activity predicts the organization and development of such communication which leads to mutual understanding, interaction, to the joint decisions of common but important for each participant tasks.

It is acknowledged in the article that modern world standards in the field of education predicts the preparation of highly qualified specialists who are able to integrate the theoretical knowledge and practical skills into the integral system and have new technologies and etc. Conditions for the formation of such qualities of the person as mobility, ability to integrate into a dynamic society, critical thinking, ability to generate new ideas, ability to make non-standard decisions and responsibilities, communication skills, ability to work in a team, ability to model educational and upbringing situations and etc. can be created for the successful realization of the personal potential of each student in the educational and upbringing process. The solution of such tasks is facilitated by the use of presentation in the educational process.

Presentation as an effective interactive method of teaching of foreign languages predicts the organization of the educational process where all students actively interact with each other and the lecturer using modeling of life and professional situations, role-playing games and methods to create situations of search, empathy, contradictions, risk, doubt, persuasion, satisfaction, analysis and self-assessment of their actions, common problem solving .

The presentation should be short, accessible and compositionally coherent and several key points should be highlighted in the process of teaching. There should be nothing excessive in the presentation, and each slide should work on the general idea of the presentation.

The special meaning has the interactive presentation which gives the possibility of distant participation in different scientific events (conferences, forums, symposia, etc.). Lecturers encourage students to take part in International and Ukrainian scientific events, where presentations are carried out in the interactive format.

Thus, the presentation predicts the readiness and desire to cooperate with others and promote the achievement of the skills to conduct the constructive communication with partners and the development of creative potential and information competence.

Постановка проблеми. До інтерактивних методів відносять презентацію, рольові ігри, дискусії, «мозковий штурм», конкурси з практичними завданнями та їх подальше обговорення, метод проектів. Доцільним є використання презентації під час викладання іноземної мови в університетах, що дає можливість студентам не лише вдосконалити іноземну мову, а й поліпшити свої

знання з інших предметів. Сучасні підходи до викладання іноземних мов мають відповідати таким основним вимогам: комунікативна орієнтованість, професійна спрямованість, активна творча діяльність студента, робота з різними іншомовними джерелами інформації та використання інформаційних технологій. На нашу думку, презентація як різновид комунікативних вправ

відповідає вказаним вимогам і може широко використовуватися в курсі викладання іноземних мов. Інтерактивні методи навчання, які застосовуються в процесі вивчення іноземної мови, дають студентам можливість збирати й аналізувати інформацію, знаходити альтернативні рішення і вибирати найбільш оптимальний шлях розв'язання завдань у процесі як індивідуальної, так і групової роботи. Таким чином, виникає нагальна потреба більш активного використання презентації як ефективного інтерактивного методу у практиці вищої школи, зокрема детального розроблення методики організації навчання іноземної мови [4].

Серед моделей навчання виділяють традиційну, або класичну, активну і інтерактивну (у деяких літературних джерелах інтерактивну модель не відокремлюють від активної). Особливостями традиційної (класичної) моделі є те, що студенти засвоюють матеріал зі слів викладача (традиційна лекція) чи з тексту підручника, не приймають участь в обговоренні, а на практичних заняттях проходить опитування за питаннями плану теоретичного заняття і студенти демонструють тільки репродуктивні знання.

Активна модель передбачає стимулювання пізнавальної діяльності і самостійності студентів, взаємодію в системі «студент – викладач», а також наявність творчих завдань. До даного методу належать бесіда, пошук інформації, виконання індивідуальних творчих проєктів, вікторини, рішення кросвордів, захист творчої роботи тощо [7].

Сучасні світові стандарти в галузі освіти передбачають підготовку висококваліфікованих спеціалістів, здатних інтегрувати теоретичні знання і практичні уміння у цілісну систему, володіти новими технологіями тощо. Для успішної реалізації особистісного потенціалу кожного студента у навчально-виховному процесі мають бути створені умови для формування таких якостей особистості, як мобільність, уміння інтегруватись у динамічне суспільство, критичність мислення, уміння генерувати нові ідеї, здатність приймати нестандартні рішення й нести за них відповідальність, комунікативні уміння, уміння працювати в команді, уміння моделювати навчальні та виховні ситуації тощо. Вирішенню таких завдань сприяє застосування презентації в навчальному процесі [5].

Теоретичні аспекти, пов'язані з визначенням сутності презентації як ефективного інтерактивного методу навчання іноземних мов, визначенням найбільш поширених і придатних їх видів для розв'язання навчальних завдань, набули висвітлення у працях І. Тригуб, Л. В. Амосова, О. Бігич, В. П. Годованець, В. В. Ягодникова, Н. М. Мирончук та інших учених, які обґрунтовують доціль-

ність застосування презентацій під час навчального процесу.

Мета статті – проаналізувати ефективність застосування презентації як інтерактивного методу в процесі викладання іноземної мови студентам в університетах.

Виклад основного матеріалу. Важливим напрямом поліпшення рівня викладання, удосконалення навчального процесу з іноземної мови в університетах є використання різноманітних методик, зокрема тих, що базуються на сучасних інформаційних технологіях. Останнім часом в університетах трансформується роль викладача у навчальному процесі, який перетворюється на організатора та керівника, експерта та консультанта самостійної роботи студента. Зазначимо, що потрібно використовувати більш ефективні форми й засоби навчання, які б виконували у навчальному процесі такі функції: інформативну, формуючу, мотивуючу, систематизуючу та контролюючу. Таким вимогам можуть відповідати інтерактивні методи навчання [1].

Презентація як ефективний інтерактивний метод навчання іноземних мов передбачає організацію навчального процесу, де всі студенти активно взаємодіють між собою та з викладачем, використовуючи моделювання життєвих і професійних ситуацій, рольові ігри та методи, що дають змогу створити ситуації пошуку, співпереживання, суперечностей, ризику, сумніву, переконання, задоволення, аналізу та самооцінки своїх дій, спільне розв'язання проблем. Це насамперед таке навчання, у якому змінюється роль викладача, його функції.

Викладач в інтерактивному навчанні не лише є носієм інформації і певної суми знань, завдання якого – передати ці знання, а постійно та активно стимулює студента до самостійної творчої роботи, виконуючи роль проєктувальника і консультанта. Окрім того, інтерактивна діяльність передбачає організацію і розвиток такого спілкування, яке веде до взаєморозуміння, взаємодії, до сумісного рішення загальних, але значимих для кожного учасника завдань. Найбільш відомі методи інтерактивного навчання: кейс-метод, дискусії, метод проєктів, рольові і ділові ігри, тренінгові заняття, командні конкурси і змагання та презентація.

Науковцями доведено і загально визнано, що інтерактивне навчання є ефективним методом стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності та сприяє оволодінню етапами навчальної діяльності, розвитку критичного мислення, росту впевненості у власні сили, розвитку самостійності, розвитку креативності, формуванню організаторських і комунікативних здібностей, формуванню відповідних

життєвих і професійних компетенцій, зростанню успішності [7].

Визначальною рисою усіх методів в інтерактивному навчанні є їх вмотивований характер. Це комунікативна або комунікативно рольова мотивація, тобто студент знає не лише що він має робити, а й заради чого він щось говорить, слухає, читає, пише. Некомунікативні вправи використовуються лише у вигляді мовленнєвих ігор, де мотивом діяльності студента є сама участь у грі [2].

Презентація – це ефективний інтерактивний метод навчання іноземних мов в університетах, який може використовувати елементи гри.

Форма та місце використання презентації в процесі викладання іноземної мови в університетах залежать від змісту заняття та мети, яку ставить викладач. Проте практика дає підставу виділити деякі загальні, найефективніші прийоми застосування презентацій, зокрема під час вивчення нового матеріалу, що дає змогу ілюструвати його різноманітними наочними засобами. Застосування особливо вигідне у тому разі, коли необхідно показати динаміку розвитку якого-небудь процесу; під час закріплення нової теми; для перевірки навчальних досягнень студентів (комп'ютерне тестування – це самоперевірка та самореалізація, добрий стимул для навчання, спосіб навчальної діяльності та самовираження студентів. Для викладача це засіб якісного оцінювання, програмований спосіб накопичення оцінок); для поглиблення знань – додатковий матеріал до занять; під час перевірки фронтальних самостійних робіт (забезпечує разом з усним візуальний контроль результатів навчання).

Під час створення схеми сценарію та складання текстового супроводу до презентації слід керуватися такими засадами: перш ніж приступити до роботи над презентацією, слід добитися повного розуміння того, про що ви плануєте розповідати; презентація повинна бути короткою, доступною та композиційно цілісною; під час викладання матеріалу слід виділити декілька ключових моментів і в ході демонстрації час від часу повертатися до них, щоб висвітлити питання; у презентації не повинно бути нічого зайвого, і кожний слайд має бути необхідною ланкою вивчення нового матеріалу та працювати на загальну ідею презентації; не

сторонитися творчого підходу; не перенавантажувати слайди зайвими деталями; додаткові ефекти не повинні перетворюватися на самоціль, їх слід звести до мінімуму й використовувати лише для того, щоб привернути увагу студента до ключових моментів демонстрації [6].

Особливого поширення набуває інтерактивна презентація, що дає можливість дистанційної участі у різних наукових заходах (конференціях, форумах, симпозиумах тощо). Викладачі заохочують студентів до заочної участі у міжнародних та всеукраїнських наукових заходах, де презентації здійснюються в інтерактивному форматі, брати участь у їх вебобговореннях.

Доцільність використання саме методу презентацій зумовлена тим, що процес їх підготовки та представлення сприяє не лише розвитку вмінь говоріння, читання, аудіювання та письма, а й навчає логічному мисленню, розвиває навички організації мовлення, його логічної побудови і структурування, формулювання мети, викладення висновків, навчає різним прийомам отримання і передачі інформації.

Така форма самостійної продуктивної діяльності, як презентація, передбачає готовність і прагнення співпрацювати з іншими, сприяє удосконаленню навичок ведення конструктивної комунікації з партнерами, розвитку творчого потенціалу, інформаційної компетентності [3].

Висновки та перспективи подальших розробок у цьому напрямку. Отже, такий інтерактивний метод, як презентація, є ефективним під час вивчення іноземної мови, тому що це дає можливість студентам розвивати творчість і вміння використовувати свої знання на практиці. Ефективною є інтерактивна презентація, яка сприяє удосконаленню професійних навичок також.

Зазначимо, що ефективність презентації залежить не лише від студента, а й від викладача, який повинен конкретизувати процес підготовки презентації.

Використання саме методу презентацій зумовлене тим, що процес їх підготовки та представлення сприяє не лише розвитку вмінь говоріння, читання, аудіювання та письма, а й навчає логічному мисленню, розвиває навички організації мовлення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Амосова Л. В. Використання інформаційних технологій у навчанні іноземних мов у вищій школі. *Сучасні засоби навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах*. Харків, 2013. 132 с.
2. Бігич О. Б. Методика навчання іноземних мов і культур : підручник. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
3. Говорун А. В. Використання презентацій як активного методу навчання іноземних мов у ВНЗ. Харків. С. 16–17. URL: http://dspace.nulau.edu.ua:8088/bitstream/123456789/1186/1/Inozem_mov_2013.pdf
4. Годованець В. П., Леган В. П. Короткий огляд інтерактивних методів навчання іноземної мови. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2017. Вип. 1 (40). С. 60–62.

5. Мирончук Н. М. Інтерактивні методи навчання у вищих навчальних закладах. *Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном* : збірник наукових праць. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2014. С. 140–143.
6. Тригуб І. Мультимедійна презентація як перспективний напрям навчання іноземної мови. *Людознавчі студії. Педагогіка*. Вип. 29. С. 196–205.
7. Ягоднікова В. В. Інтерактивні форми і методи навчання у вищій школі : навчально-методичний посібник. Київ : Персонал, 2009. 80 с.

REFERENCES

1. Amosova, L. V. (2013). Vykorystannia informatsiinykh tekhnolohii u navchanni inozemnykh mov u vyshchii shkoli [Usage of information technology in teaching of foreign languages in high school]. *Modern means of teaching of foreign languages in the high school*. Kharkiv, 132 p.
2. Bihych, O. B. (2013). Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur [The methodology of teaching of foreign languages and cultures]. K. : Lenvit, 590 p.
3. Hovorun, A. V. Vykorystannia prezentatsii yak aktyvnoho metodu navchannia inozemnykh mov u VNZ [Usage of interactive methods as active methods of teaching of foreign languages in high schools]. Kharkiv. P. 16–17.
4. Hodovanets, V. P., Lehan, V. P. (2017). Korotkyi ohliad interaktyvnykh metodiv navchannia inozemnoi movy [The short observation of the interactive methods of teaching of foreign languages]. *Uzhhorod University Scientific Journal*. 1 (40). P. 60–62.
5. Myronchuk, N. M. (2014) Interaktyvni metody navchannia u vyshchykh navchalnykh zakladakh [Interactive methods of teaching in high schools]. *Modernization of high education in Ukraine and abroad*. Zhytomyr, P. 140–143.
6. Tryhub, I. Multimediina prezentatsia yak perspektyvnyi napriam navchannia inozemnoi movy [Multimedia presentation as perspective direction of teaching of the foreign language]. *Anthropological studies. Pedagogy*. 29. P. 196–205.
7. Yahodnikova, V. V. (2009) Interaktyvni formy i metody navchannia u vyshchii shkoli [Interactive forms and methods of teaching in high school. K. : Personal, 80 p.